

Напрями творчої діяльності учнів на уроках хімії

Сучасна освіта характеризується високою інформативністю. Шкільні предмети насичені великою кількістю теоретичних і фактологічних відомостей, які повинен засвоїти учень. В умовах технологізації та інформатизації освіти зростає необхідність створення умов для розвитку творчо-активних учнів, здатних після школи адаптуватися і самореалізуватися в суспільстві ХХІ століття - суспільстві стрімких соціально-економічних та інформаційних змін. У зв'язку з цим зростає потреба у розробці можливих шляхів формування творчої діяльності школярів як основи їхнього майбутнього самовизначення і самовдосконалення.

Проблема ознайомлення учнів із загальними питаннями сучасної теорії пізнання стає в даний час особливо актуальною. Засвоєння «готових знань» призводить до того, що у свідомості учнів досліджувані теоретичні уявлення втрачають свою «модельність» і уособлюються з самою реальністю. Учні повинні мати уявлення про загальні механізми пізнання, про роль у цьому процесі логічного та інтуїтивного (алогічний), а також про відносне. Засвоєння учнями теорії пізнань не може здійснюватися без власного досвіду висування і перевірки гіпотез, побудови моделей та підтвердження їх спроможності, а також без виявлення меж використання побудованих моделей. Така діяльність учнів являє собою не що інше, як навчальну творчість, яка за своєю суттю подібна до творчості вчених.

Формування в учнів досвіду творчої діяльності при навчанні хімії доцільно здійснювати в ході навчання їх розв'язання експериментальних творчих завдань. У цьому випадку перспективність ідей учнів визначає поставлений ними досвід, а не вчитель. За словами П. О. Оржековського «Организация творческого процесса учителем должна осуществляться не с позиций авторитаризма, а представлять собой одну из форм сотрудничества с учениками» [1]. При вирішенні експериментальних творчих завдань можливо

організувати пошук рішення з притаманною для творчого процесу самоорганізацією і саморозвитком. Процес вирішення таких завдань потребують від учнів не просто відтворення знань навчального матеріалу, а здатності творчо використовувати свої знання при розробці способу вирішення завдання. Творчі завдання, таким чином, можна розглядати як засіб, що дозволяє сформувати в учнів знання з предмета на новому якісному рівні.

Творчі завдання вирішуються в умовах внутрішньоособистісних конфліктів, коли успіх залежить від мотивації творчості учня, від його вольових якостей, від рівня домагання і самооцінки і від інших властивостей особистості. Таким чином, при вирішенні творчих завдань виявляється весь комплекс особливостей особистості учня, багато в чому визначальний успіх пошуку. У зв'язку з цим, творчість можна розглядати як засіб формування особистості учнів, яке, у свою чергу, визначає їх пізнавальні потреби і здібності.

На сьогодні можна вказати такі напрями роботи вчителя хімії по розвитку творчих здібностей учнів:

1. Проведення серії цікавих дослідів.
2. Виконання прикладного хімічного експерименту.
3. Застосування проблемного експерименту.
4. Використання дослідницької діяльності.
5. Розв'язок олімпіадних завдань з хімії.
6. Глибоке вивчення окремих галузей хімії.

Всі ці напрями в навчанні хімії, володіючи елементом розважальності, сприяють розвитку в учнів умінню спостерігати та пояснювати хімічні явища, що формує у них творчі здібності. Вони виховують в учнів інтерес до вивчення хімії та сприяють більш глибокому і свідомому засвоєнню теоретичного матеріалу.

1. Оржековский П. А. Методические основы формирования у учащихся опыта творческой деятельности при обучении химии. [Електроний ресурс] Научная библиотека диссертаций и авторефератов disserCat / П.А.

Оржековский. - М., 1998. – Режим доступа :
<http://www.dissercat.com/content/metodicheskie-osnovy-formirovaniya-u-uchashchikhsya-opyta-tvorcheskoi-deyatelnosti-pri-obuch#ixzz3oSlSOqEK>.